

N. Erdős
1109
125-4-412

NEPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

No. 94 szám. Vol. VI. évfolyam

New York, 1908 november 24

Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárjai egyesüljenek!

Az iparilag fejlettebb ország a szocializmus
előretérnek saját jövője kepe
mutatja". (Marx)

A „SOLID SOUTH”

A demokráta pártnak legfőbb erőssége a "solid south", a tömör dél volt. Hossza időn át a déli államok kivétel nélkül demokráta képviselőket, szenátorokat s kormányzókat választottak. A déli államok által választott elektorok kizárólag demokráta voltak s a demokráta pártnak minden választást megelőző kombinációja abból a számból eredt ki, hogy a "solid south" mellett hány északi állam meghódítása szükséges, hogy meglegyen a többség. A déli államok demokráta volta oly elismert tény volt, hogy a republikánus elnökjelöltek, az utolsó választás kivételével, még csak kísérletet sem tettek a dél meghódítására s az állami választásoknál a déli államok zömében a demokráta jelölteknek nem is volt ellenfelük.

A republikánus párt hívei délen csak azokból a hivatalnokokból kerültek ki, kik szövetségi hivatal viselvé, a republikánus szövetségi kormány által nevezettek ki, követők pedig csak a négyek voltak, kiket azonban a legtöbb déli állam választási törvényei megfosztottak a szavazó jogtól.

Az utolsó választás kettős meglepetést okozott a demokráta pártnak. Az első az volt, hogy amily tömör volt előzőleg a dél a demokráta javára, épp oly tömör lett az északi republikánusok javára; a második pedig az volt, hogy a "solid south" alaposan megingott. Egy időben Georgia a legszilárdabb demokráta állam volt. Az utolsó választásban a kerületek negyedrészében Taft kapott többséget. Tennessee államban, ahol előzőleg a republikánus szavazat jelentékeny volt, most Bryannek aránylag csekély többsége volt. S így tovább, valamenyi déli államban szaporodott a republikánus szavazat s a déli politikai harc terendkívül bizonytatlanná vált.

A választásoknak ez az eredménye nemcsak meglepő, hanem mindenkefelett tanulságos is a demokráta pártja, ha ugyan képesek leszírni a tanulságokat. Több, mint négy évtizede, hogy az északi és déli államok gazdasági érdekei annyira ellentétbe kerültek, hogy mindkét fél a nyers erőszakra, a fegyverre apellált. Az északi államok ipari, a déliek pedig földművelő államok voltak.

Az ipari államoknak már a hatvanas évek kezdetleges fejlődési stádiumában sem volt szükségük "chattel slave"-re, rabszolgára. A fejlődő tőkének bérmunkásra van szüksége, szolgálat intézménye pedig elengedhetetlen kellék volt.

A déli államoknak kezdetleges földművelésénél pedig még szükség volt a rabszolgára. Az ésszerűtlen és déliek teljes vereségével végződött. A rabszolgák szabadoknak nyilvánították, azonban felszabadulásuk nem jelentette szükségképpen a földművelő érdekek károsodását vagy visszaesését. Ellenkezőleg, hajladást jelentett.

A mezőgazdaságnak alkalmazkodni kellett a megváltozott viszonyokhoz, el kellett fogadni a bérmunkás rendszerét, át kellett alakulnia az ipar egyik ágává.

A technika rohamos fejlődése lehetővé tette ezt. Megjelentek a déli földeken a gépek, épp úgy, mint az észak gyáraiban. A régi patriarchális termelés helyét elfoglalta a modern nagytermelési gépezet, arató- és cseplőgépekkel, a mezőgazdasági bérmunkásokkal, a földművelő proletáriátussal.

Az északiak s déliek ellenségeskedése, mely annak idején ellentétes gazdasági érdekekből fakadt, ma már csak tradíció.

Délnek mezőgazdasági kapitalistája kezét nyújt észak ipari kapitalistájának. Ma már mindkettőnek érdeke a bérszolgálat rendszerének fenntartása, fejlesztése s biztosítása. A régi ellenségeskedés gazdasági motivumai eltűntek vagy legalább is nagy részben elenyésztek s a közös érdek a kizsákmányolók két részét egybe forrasztotta.

Előbb, vagy utóbb rá kellett jönni a déli kapitalistáknak, hogy érdekeik ahhoz a párthoz fűzők, mely egyenesen, minden fenntartás nélkül a nagytöke érdekeit szolgálja. Az anyagi érdekek hatalmasabbak bizonyulnak a tradícióknál, az elődök hagyományainál.

Valamikor a déliek politikai vezető szerepét játszották. A legtekintélyesebb államférfiak a déliek közül kerültek ki. Az északiak gazdasági érdekeinek győzelmével, nemzetgazdasági elveik diadalával a déli politikusiakat leszorították az északiak. Azonban amint a déli kapitalista rájött arra, hogy azonosok érdekei az ipari kapitalista érdekeivel, politikusaiknak is észre kell venni, hogy ennek megfelelőleg a republikánus pártban van a helyük. Taft déli körútjának, az első utnak, melyre valaha republikánus elnökjelölt vállalkozott, meg volt a maga missziója. Meg akarta a déli

kapitalistákkal értetni, hogy a republikánus párt képviseli érdekeiket, hagyományaikkal szakítva e párt támogatása áll érdekében s ha politikusaik híven akarják érdekeiket szolgáltni, a republikánus pártban van helyük, ott érvényesülhetnek.

Es tányleg sikerrel járt Taft pártja: a "solid south" többé nem biztos talaja a demokráta pártnak.

Míg Bryan északon szelmalom harcot vívott a nagytöke ellen, délen oly győzelmet aratott, melynek csak ellenségeinek kívánhat.

Az volna csodálatos, ha Bryan és a Demokráta párt nem találna csodálatosnak a déli hangulatváltozást. Azonban csodálatosnak találja. A választás eredményét a "mystery of 1908-nak, az 1908 rejtélyé"-nek nevezi.

Tényleg a reformereknek rejtély a választás eredménye. Nem tudják megérteni, amint Bryan mondja: "Miként történhetett, hogy az eredmény teljes ellenében volt az egyik párt reményeivel s a másiknak aggodalmával s azoknak általános véleményével, kik tanulmányozni szokták a politikai viszonyokat s a nép hangulatát?"

Lehet, hogy a politikai helyzet s a nép hangulata Bryannek kedvezett. Azonban mindkét párt a kapitalista rendszer alapján állt, a kapitalista rendszer fenntartását hirdette s így a kettő közül a választás annak kedvezett, amelyik a rendszer fejlődésének, nem pedig, amely visszafejlődésének volt híve.

A forradalmi munkásságnak nem "rejtély" ez az eredmény. A demokráta győzelem csak ideiglenes lehetett volna. A kistermelők s nagytermelők mérkőzésében, megfelelőleg a gazdasági küzdelemben, a politikai harcban is a nagytermelőké a végső diadal.

Ennek a diadalnak hírnöke a "solid south" megtörése is. Észak és dél kapitalistái egyesülnek s legyűrik a középosztály politikai pártját, mint ahogy a gazdasági küzdelemben kihúzzák lábaitól a gyékényt.

A töke szövetségével csak az osztályharc alapján álló munkások gazdasági és politikai szervezetei vehetik fel a harcot a végső diadal biztos tudatában.

A "solid south" megtörése, a középosztály politikai pártjának veresége egy lépés a munkásosztály végső győzelmé felé.

A MUNKÁSOSZTÁLY.

(A proletáriátus.)

— Irta: Kaustsky Károly. —

Amerikai viszonyokhoz alkalmazva átdolgozta: Dániel De Leon.

Tulfszített munka, munkanélküliség, a család pusztulása, — ezekkel ajándékozza meg a tőkés termelési rendszer a proletáriátust ugyanakkor, midőn számukat növeli napról napra s helyzetüket észrevehetőleg mindinkább az egész nép helyzetévé teszi.

A proletáriátus állandó növekedése:

A kereskedelmi és a tanult proletáriátus.
A kapitalista rendszer nemcsak a nagytermelés kiterjesztése által teszi a proletáriátus helyzetét mindinkább az egész nép helyzetévé. Ezt megteszi ama körülmény által is, hogy a nagytermelésben foglalkoztatott bérmunkás helyzetét teszi minden más ágban működő bérmunkás helyzetének zsinórmértékévé.

Azok a viszonyok, melyek közt ez utóbbiak dolgoznak és élnek, forradalmat mentek át. Az előnyök, melyekben részüket volt azokkal szemben, kik a kapitalista iparban dolgoztak, ezeknek befolyása folytán hátrányokká váltak. Illusztráljuk ezt: Azokon a helyeken, ahol a kézműves még együtt dolgozik, lakik és étkezik a kézműves mesterral, a kapitalista iparban dolgozó bérmunkás, szegényes lakása és életmódja ürügyet szolgáltat a kézműves mestereknek, hogy munkásai életrendjét szegényebbé tegye, lakását a kényelemtől megfosssa. Vagy: azelőtt a tanulóhoz szükséges hosszú idő alkalmas volt a szakma eléréséhez meggyártására; ma a tanulás rendszere, a nagyobb városokban, mint Pittsburg s New York, jótékony köpenye alatt a szakiskolákban, ocsó munkakerővel árasztja el a szakmát s kivészi a felnőtt munkás szájából a kenyeret. Ebben a tekintetben ezek az intézetek is, mint mások, melyek a kistermelés alatt észszerűek s jótékony hatásúak voltak, a kapitalista rendszer hatása folytán észszerűtlenné s károsokká váltak.

A kapitalizmus hatása a kis üzletekre.
Van egy másik rendkívüli kiterjedt terület, melyen a nagytermelés kapitalista rendszerére érvényesül a népet proletárrá alakító hatását, — a kereskedelem. A nagyüzletek mind súlyosabban nehezdednek a kisüzletekre. A kisüzletek-

nek száma azért nem csökken szükségképpen. Ellenkezőleg, növekszik. A kisüzlet az utolsó menedéke a tönkrement kistermelőnek. Ha a kisüzletek tényleg mind tönkre mennének, a kiskereskedők a talajt teljesen elvesztenék lábuk alól; a proletárok osztálya alá, a népsöpördek közé kerülének, koldusokká, csavargókká, fegyháztörlékké válnának. Tényleg nagyrészen így fejlődik a kisüzlettember.

Csak hogy nem a kisüzletek számának csökkenésében, hanem jellegüknek elkeresodásában mutatkozik a nagytermelés hatása, a kereskedelem terén. A kiskereskedő mindig rosszabb s olcsóbb árukat árúsít. Az utcákat hálalok s értéktelen árukkal, megromlott gyümölcsökkel, veteményekkel üzerkedő vándorkereskedők lepik el, hamis mértékekkel, szélhámosoktól fortélyokkal. A független kiskereskedő megélhetése így válik egyre bizonytalanabbá, a proletárhoz hasonlóbbá, míg egyidejűleg a nagyüzletek alkalmazottainak száma egyre növekszik, valódi proletárokká válnak, minden remény nélkül, hogy valaha függetlenek legyenek. A gyermek- és nő munka, hü kísérőjevel, a prostitúcióval: tulfszített munka; munkanélküliség; éhbérek, a nagytermelésnek minden szimptomája növekvő számban jelentkezik a kereskedelem világában is. A kereskedelem ágában alkalmazottak helyzete mindinkább hasonló lesz a termelés ágában levő proletárokéhoz. A kettő közt egyedül észlelhető különbség az, hogy az előbbieket megörzök a jobb életmód látszatát oly áldozatok árán, melyek ismeretlenek a ipari proletárok előtt.

Kapitalizmus áruvá teszi a tanulást.

A proletáriátusnak van egy harmadik kategóriája is, mely előreladt a fejlődés útján. E kategóriába tartoznak a tanult proletárok. Jelenlegi rendszerünk alatt a tanultság különleges szakma lett. A tudás mértéke növekedett s naponta növekszik. A kapitalista társadalomnak és a kapitalista államnak mindinkább szüksége van nagy tudású és tehetséges emberekre, kik ügyeiket intézzék, a természeti erőket igazba hajtják, akár termelő, akár pusztító célokra s lehetővé tegyék a kapitalistáknak, hogy életüket a növekvő haszon segítségével fényűzésben töltsék. Nemcsak a nehéz munkát végző mezői munkások, kézművesek, vagy a proletárok általában, kik nem szentelhetik magukat a tudományoknak s művészeteknek; a kereskedő, a gyáros, a bankár, a tőzsér, a földbirtokos mind egyformán áll e tekintetben. Teljes idejüket igénybe veszi üzletük, vagy az élvághaszás, amint fordul.

A modern társadalomban nem a kizsákmányolók, vagy a kizsákmányolók egy része ápolja a tudományokat, mint az előző társadalmi rendszerekben. A mai kizsákmányolók, a mi uralkodó osztályunk és foglalkozást egy különleges osztályra ruhazza át, melyet aztán szolgáltatába fogad. Ebben a rendszerben a tudás áruvá válik.

Száz évvel ezelőtt ez az áru ritka volt. Kevés volt az iskola s a tanulás meglehetősen költséggel járt. A munkás a kistermeléshez ragaszkodott, amíg ez megélhetést nyújtott. Ezeknek fiait csakis különös természetes tehetség s kedvező körülmények folytán szentelték magukat a tudományoknak s művészeteknek.

Amíg a dolgoknak ez állpota tartott, az árucikké vált tudásnak magas volt az ára. Azoknak, kik birtokában voltak, ha praktikus célra alkalmazták, mint az orvosok, ügyvédek, tanárok stb., meglehetősen kényelmes életet biztosított s elég gyakran szerzett hírnevet s dicsőséget. Monarchiában a művészek, a költők, a bölcsészek a kiváltságosoknak voltak társai. A mi köztársaságunkban is kétségtelenül kiváló személyeknek tartották őket. Az értelmi arisztokrácia fejlebblőnek tartotta magát a születés- vagy a pénz arisztokráciánál. Egyedüli gondjuk értelmük fejlesztése volt. Így történt aztán, hogy a műveltebbek idealisták lehettek és sokan azok is voltak. Ez a körülmény nyújtja magyarázatát a negyvenes években Fourier idealista bölcséletének térfoglalásának, melynek eredménye az egész országon végig söprő kommunista áradat volt. A műveltség és tudás arisztokratái felül állottak más osztályokon s azoknak anyagi törekvésein s küzdelmein. A műveltség s tudás hatalmat, boldogságot s értéket jelentett. Elkerülhetetlen volt a következtetés, hogy minden embert boldoggá tenni, az osztályellentéteket megszüntetni, a világ nyomorúságait, aljasságait kiirtani nem kell más, mint terjeszteni a tudást s műveltséget.

(Folytatjuk.)

CLEVELANDBAN A MAGYAR NYELVŰ NYOMDÁSOK BÉRHARCBA ÁLLVÁNY MINDEN ÖNTUDATOS NYOMDÁSZ KERÜLJE CLEVELANDOT!

Egyről másról.

A PROSPERITÁS FELE. — ROOSEVELT ÉS AZ OLAJTRUST. — A VAGYON ÉS A BECSÜLET. — TERMÉSZETES, HOGY ÁRTATLANOK. — TEMPLOM ÉS A MUNKÁS.

Ezutal nem a prosperitásról, a jólétről szóló hamis híreket vesszük tollhegyre. Azok már nagyon ismeretek. Mindenki tudja, hogy a san franciscoi lapok miként vizsgálják a munkást, hogy New Yorkban már mindenki dolgozik, nincs nyomor; míg a new yorki lapok San Franciscoról állítják ugyanezt. Most valódi hamisítatlan prosperitásról van szó — a vasúttársulatokról. A válság hatását megérezték a vasúttársulatok is a teher szállítás csökkenése folytán. A haszon megfoghatóságát elsősorban általános bérleszállítással ellensúlyozták, most pedig, mint a Central Feight Association, a Mississippit folyótól keletre eső vasúttársulatok közös bizottságának üléséről kiszivárgott, a teherszállítás árait fogják fölemelni minden valószínűség szerint december 1-től kezdődőleg 10 százalékkal.

Tehát a vasutak jobban fognak prosperálni. Az osztalék növekedni fog, ami azonban nem jelenti szükségképpen a vasuti munkások bércinek javítását is.

Az első pillanatra különösképpen tetszik, hogy nem fogják emelni a vasnak, a szénnek s az olajnak szállítási árait. Ezek az árucikkek kétségtelenül nagy kelendőségnek örvendenek s nélkülözhetetlenek. Azonban alaposan csaldóznak, akik azt hiszik, hogy e kivétel a fogyasztó kedvéért van. Ezeknek az áruknak árait az acéltrust, a széntrust és az olajtrust ugy felelőlegesen, hogy veszedelmes volna a szállítási árak fölemlése folytán újra emelni az árat. Tehát a vasúttársulatok, melyekben egyébként a három trustnak nagy a befolyása, engedelmeyeket tesznek a három trustnak s ami haszontól így elesnek, azt behajítják a többi árucikkeken, melyeknek árait nyugodtan lehet még emelni.

Tehát kétségtelen, hogy a republikánus győzelmet, mint a jelekből ítélni lehet, követi a prosperitás. — a kapitalisták prosperitása.

Befejezett tény, hogy Roosevelt elnök, terminusának lejártá után az Outlook alkalmazásába lép, mint speciális társszerkesztő. Hivataltal ideje alatt elég alkalma volt megismerkedni a nagyközönséget érdeklő kérdésekkel. Így például: a korporációk szerepe a választásokban. Rooseveltnek nagy tapasztalata van e téren. Mikor elnökjelölt volt, nem restelte a fáradságot s levelet írt Harrimannek: "Mi ketten praktikus emberek vagyunk", a vége pedig az volt, hogy még pár százezer dollárra van szükség a győzelem biztosításához. Harriman össze is szedett közel háromszázezer dollárt. Vagy nem sajnált például érintkezésbe lépni az olajtrusttal, hogy ez is járuljon a választási kasszához, azonban oly módon, miptva arról Rooseveltnek nem volna tudomása. Valószínű, hogy ehhez hasonló leleplezések Roosevelt tollából nagyon keresetté tennék az "Outlook"-ot.

Vagy nem volna hálátlan téma, ha tárgyalná a nagy korporációk törvényeségeit. Például az olajtrustét. Míg az elnök hivatalban van indiszkréció volna, ha elébe vágva a törvényes folyamatnak, az adatokat, melyeket, mint az állam véreható közege szerzett be, nyilvánosságra bocsátaná. Mint privát ember, mint újságíró, kétségtelenül megteheti.

Csak hogy egy bökkenő van a dologban. Roosevelt az Outlook-nak lesz munkatársa, ez a lap pedig — az olajtrust zsebében van. A lap részvényeinek meglehetősen része James Stillmann tulajdonja, ki befolyásos tagja az olajtrustnak. S mikor az Outlook anyagi zavarok küzdött, Stillman rántotta ki a kátyúból. Ahhoz meg már valóban nagy naivság kellene feltételezni, hogy az olajkirályok azért fognak Rooseveltnek "job"-ot adni, hogy a saját lapjukban pocskondiázza le őket.

Erső a gyanunk, hogy Roosevelt nem fog kapni az alkalmon, Egyébként egész természetes, hogy az elnök az állami szolgálatból egy kapitalista lap szolgálatába lép. Mint elnök a kapitalistákat szolgálta, mint író sem tesz egyebet.

"A vagyon magában még nem adhat senkinek becsületet. Aszerint van értéke, amint felkövetelni joga az összesség barátságát s jóakarát, aki így használja fel" — jelentette ki Carnegie, az acéltrust feje, amikor biztosította az elagott egyetemi professzorokat, hogy 15 milliót ajándéka a nyugdíj alaphoz, nem kegyadomány, hanem tartozás. Eliot professzor, a Harvard egyetem nyugolomba vonuló elnöke, évi négyezer dollárt fog kapni ebből a nyugdíj alaphoz. S ez a négy-

ezer dollár tényleg nem kegyadomány, hanem a kapitalista osztály tartozásának törlesztése Eliotnak szemben. Mert a kapitalista osztály valóban sokkal tartozik Eliotnak és társainak. Eliot és társai nevelik a kapitalista osztály részére azokat, kik a kapitalista osztály üzleti ügyeit lebonyolítják, elvégzik, kiknek tudása és tehetsége, épp úgy mint a munkás munkacereje, nélkülözhetetlen a termelésben.

Eliot és társai nevelik fel azt a nemzedéket mely felmenti a kapitalista osztályt a munka alól, lehetővé teszik a Carnegieknak, hogy az ipar minden csínja-binjában jártas embereket állítsanak telepeik élére s ők nyugodtan élvezhessék az élet örömeit valahol a skót hegyek s a norvég fjordok tájékán.

Eliot és társai nevelik fel azt a szellemi proletáriátust, mely kisebb-nagyobb bér fejében egyuttal igazgató, manager s superintendent cím alatt vállalkozik a rabszolga hajcsár szerepére.

Az Eliotok tanításának eredménye, hogy az egyetemi hallgatók beállnak sztrájkőröknek. Mert nem megmondta-e Eliot, a tudományok e bálvány: "A sztrájkőrő hős."

Világos, hogy a Carnegieknak becsületbeli kötelessége gondoskodni az Eliotokról. S ezzel kiérdemlik az Eliotok barátságát s becsületét.

Azonban Carnegie meglepedkezett valamiről. A vagyon magában tényleg nem jelent becsületet. Az is igaz, hogy a vagyon lehet jó vagy rossz célokra használni. Azonban nem szolt Carnegie a vagyon szerzéséről a becsülettel kapcsolatban. És nem is tette rosszul. Vagyonszerzés és becsület összeférhetetlenek. A vagyon a munkától elrabolt munkagymölcsnek felhalmozása. Vagyon szerezni csak a munkás kizsákmányolása, munkája eredményének elrablása által lehet. S Carnegie jól értette ezt.

Kohói mellett pusztult ezer és ezer munkás árvái, százezernyi végsőkig elcsigázott, kizsákmányolt bérabszolgák beszélhetnének erről.

Hough bíró, az H. S. Circuit Court november 18-án tartott tárgyaláson ártatlannak nyilvánította a Florida East Coast vasúttársulat ügynökét D. E. Harleyt s három munkaközvetítőt ügynököt, kik a vasut részére munkásokat szállítottak.

A Floridában szállított munkásokat a vasúttársulat rabszolgák gyanánt dolgoztatta, fegyveres őrizet alatt tartotta.

Bár a tárgyaláson kiderült, hogy a munkások tényleg a peonage-rendszer alatt dolgoztak, a bíró nem látta beigazoltnak azt, hogy a társulat ügynöke s a munkaközvetítők összebészéltek volna, hogy a munkásokat rabszolgák gyanánt szállítsák.

Az ügynökök nem tehetnek arról hogy a munkásokat Floridában rabszolgáká tették; a vasúttársulat pedig nem tehet arról hogy a közvetítők a munkásokat nem világosiották fel, hogy milyen a szokás Floridában, ha a munkást a társulat költségén szállítják. Miután így mindkét fél napnál fényesebben igazolta ártatlanságát, a bíró felmentette őket.

A munkások pedig kereshetik az igazságot. A methodista szövetségnek St. Louisban tartott konferenciáján kiderítették a tisztelődtő atyák, hogy az egyházak nem fordítanak kellő gondot a munkásokra s a gondatlanság végzetes veszélylyel járhat — nem a munkás lelkiüdvére, de hogy — veszélyt hoz az egyházra.

Igazuk van a tisztelőteseknek. A kapitalista osztály épít nagyszerű templomokat, ad a papoknak fényes javadalmazást, de elvárja tőlük, hogy beverjék a munkás fejébe: "Ne gyűjts kincset a földön — hagyd ezt a kapitalistákra", meg "Tűzöké a nyenyek országa — türd meg a bérszolgásgát" és így tovább.

Erre való a pap meg a templom. S ha e hivatásának nem tesz eleget, — nos, akkor a kapitalista pokolba kergeti az egész pereputtytot.

Ez a veszély fenyegeti a tisztelőteseket.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség VI. osztálya (Newark, N. J.) 1908 november 25-én, szerdán este 8 órakor a Plavecký Hallban (20 West St.) NAGY NÉPGYŰLÉST tart a következő napirenddel:

A fekete gróf választójogi törvénytervezete. A szervezkedés és a sajtó.

TÁRCA.

AZ UTOLSÓ MENTSÉG.

— Irta: Farkas Antal. —

Tágra nyitott szemekkel bámulta a füstös, kávéházi levegőt, amelyből hirtelenében kékes-tarka ezres bankók váltak ki és usztak előtte csabítóan, inceskedve, egyebet kapucinernél. Ezek az uszó ezresek valamikor itt lapultak meg a tárcájában és lám, milyen szépen kiusztak belőle. Még annyi pénze sincs, hogy a kapucint kifizesse. Mit csináljon? Alkalmas pillanatot várva megszökik és a kávéházból egyenesen a Duna fenékre sétaljon? Ezt is megtették már mások. Nem töretlen uton fog haladni. Nem is lesz olyan föltűnő az eset. Egy éhes emberrel kevesebb és minden, de minden a régi marad. A kávéházat nem zárják be. A lapokban nem lesz kevesebb a szerelmi ajánlat, az emberhúsvásár azért, hogy az a néhány soros rendőri hír beszámoló az ő tragédiájáról, sőt az ifjú török mozgalmat se téríti ki a rendes kerékvágásból és a hétköznapi esemény. Mindössze néhány emberrel lesz több, aki akkor tudja, hogy ő is élt a világban, mikor már kikezdi a dunai halak vagy fölpuffadva ott fekszik a halott-néző asztalon.

A pincér friss lapokat tett elébe.

— Parancsoljon Kanavász ur.

Elreptek az álomlátások. Kanavász urba vissztért az önéret. Ki lát az ő gyomrába? Ki tudja, hogy nincs egy krajcárja se? Ostobaság volna meghalni, mikor úgy élhet, ahogy neki tetszik avagy ha nem is éppen úgy, de legalább addig. A koplalásért nem kell mindjárt meghalni. Más is koplalt. Más is elusztatta az örökséget lányokon, versenyeken, pezsgőn, mégse ugrott a Dunába. Megpróbált dolgozni. Nehezen megy, az igaz, de hátha beüt. A munka egy kis testmozgással jár és a testmozgás étvágyat hoz. Pompásan esik az utcán vett virsli, nagy darab sóskifli, a hentesbolt apróságai, a töpörtő, a szafaládé. Az ember esetleg annyit is kereshet, hogy kifizesse a házbérlőt, azaz a továbbra is szobaur maradhat Vranekné asszonynál.

Kanavász urban föléledt a remény. Az igaz, hogy nem ért semmihez. Egész életében eddig arra a kis örökségre várt, amit szerencsésen elvert. Ebből akart üzletet csinálni, családot alapítani és más merész vállalkozásokba fogni. A pénz elusztott, próbáljon meg az ember egyebet.

Az újságban azt olvasta Kanavász ur, hogy itt, meg itt magas fizetéssel ügynököket keresnek. Hát lesz vigéc és punktum. Akinek nem tetszik, az majd ad miniszteri tanácsosságot, vagy püspökséget. Egyiknek is, másiknak is megfelel Kanavász ur, csak bízzák rá. Tud irni, olvasni, ismeri a világtörténe nevezetesebb eseményeit, a geográfiából tudja, hogy őt világra van, tisztában van az egyszerű egy igazsággal, sőt a közjog rejtelmeiről is hallott, hát micsoda hivatal az, amire ennyi ésszel nem elég?

Egyelőre gyérünk el a vigécnek. A kávéházból — most tette életében először — föltűnés és fizetés nélkül távozott. Már maga ez elegendő bizonyíték az élelmeségnek. Az élelmes ember pedig meg tud élni, hát csak rajta!

Elment oda, ahová a kiadóhivatal megmondta.

— Kanavász Arthur vagyok. Eddig ur voltam, de most dolgozni akarok.

— Nagyon szép jellemvonás, Kanavász ur és minálunk lehet is dolgozni. Mi részletfizetésre adunk el sorsjegyet, képeket, vásznat, löfegyvereket, irodalmat, olajat, butort, gépeket és zenélő szekrényeket. Szóval mindent. Válassza ki, hogy melyik osztályunknál önjait dolgozni, melyikre érez nagyobb hajlandóságot. Van kávébehozatali osztályunk is.

— Talán az irodalommal próbálkozom meg.

— Ismeri az irodalmat?

— Amennyire az iskolában és a kávéházakban megismerhettem.

— Ez elég. A fővárosban önjait működni vagy a vidéken? Megjegyzendő, a vidék jobb.

Az igaz, hogy a vidéken kevesebb az olvasó publikum, de több a pénz. Sok olyan módos ember kerül, aki díszíteni akarja a szalonját díszkötésű könyvekkel.

— Vidékre megyek.

— Kap utazási és napidíj általányt. Ezenkívül provizórt.

Kanavász Arthur elment a vidékre. Egy hét múlva éhesen, fáradtan visszakerült.

— Lent voltam a Bácskában — újságot az üzletben. — de hiába voltam. Sokat itunk, de egy üzletet se csináltam. Azt mondták, hogy a könyvminták helyett bormintákkal keressem életkedvet. Hínyt boreladási osztályunk? fűtök. A betű öl, de a jó bor vidámságot.

— Nincs, de tán a géposztálynál próbálkozok.

Ha egy cseplőgépet elad, hónapokon át urizálhat a provizórból.

— Ezt próbálom meg.

Járta a vidéket szegény Kanavász Arthur, de hiába járta. Arra a keserves tapasztalatra jutott, hogy akinek kell a cseplő, annak már van, akinek nem kell, annak hiába beszél az újrendszerű cseplő kiváló tulajdonságairól. Egyetlen tönkmentes gazda akart vele üzletet csinálni, de ezt saját maga beszélte le a megrendelésről, bebizonyítván, hogy e fajta cseplőknél a legko-

miszabb kukoricamorzsólok is többet érnek.

Megint csak üres marokkal kullogott be az üzletbe.

— Enyje, Kanavász ur, ön tönkre teszi az üzletünket. Talán a sorsjegyekkel tenne kísérletet. Ért ehhez a historiához?

— Ojjé! Hányszor becsaptak ezen a téren!

— No lássa, ez már jó kezdetnek. Igyekezzék hasonló módon szerencsét próbálni.

Igyekezett is Kanavász ur, de bizony itt se boldogult.

— Jó szívvel, igaz lelkiismerettel ajánlja ezt a sorsjegyet? — kérdezték tőle.

Kanavász vállalt vont.

— Hát nyér ez a sorsjegy?

— Ha tunám, hogy nyér, magam venném meg — mondta a legnagyobb őszinteséggel.

— Akkor sajnálom, de nem veszek. Nekem föltétlenül szükségem volna százezer koronás főnyereményre s már a jövő hó elsején szeretnék hozzájutni, hogy a házbérlőgyedemmel is tisztában legyek.

Ilyen kuncsaftjai kerültek Kanavász Arthurnak. Egy szegény asszonyt maga beszélt le az ügylet megkötéséről. Nem bírja a részleteket pontosan fizetni, odavesz a pénzeszközök.

Az üzletben káromkodással fogadták.

— Maga élhetetlen Fráter! Menjén vásznat árulni. Erre mindenkinek szüksége van.

Kanavász ur megpróbálta ezt is. Kötött egy csomó üzletet, de egyet se lehetett szállítani.

Kétes garanciája embereknek azzal szóta volna a nyakába a portékákat, hogy vegyék meg, ha nincs is pénzüik, küldjék zálogba, majd akkor lesz.

Kanavász Arthurt kegyetlenül leszidták.

— Magának nincs annyi esse, mint a kotlás tyuknak. Magából nem lesz itt semmi és ha nem akar éhenhalni, menjen el képviselőnek.

Kanavász Arthur szomorúan üldögélt megint a kávéházban. Igazán éhletesen embernek bizonyult, maga belátta. De hát mit te gyen? Képviselő se lehet, egy-kettőre az emberből. Megálljunk csak, hogy is áll a politikai tudomány?

— A mostani politikai viszonyok züllöttsége a parlament széthúzó erőinek a differenciáiban keresendő. Módot kell találnunk az erők egyesítésére és így megteremtjük az erős és független államot, amely nem volt, hanem lesz — morfondírozott Kanavász Arthur és arra a meglepő gondolatra utott, hogy ő kész politikust. Hisz ez egy program. Emellé csak pártot kell fogni és kész a politikai pártvezérség. Ha ebből se élz meg Kanavász Arthur, akkor ugorj a Dunába.

E pillanatban lépett valami vidéki deputáció-féle a kávéházba, Arthur mindjárt fölismergte a földieit. Szörnyen örültek egymásnak.

— Te legalább ismered a járást.

— No, mi járatban vagytok.

— A képviselőket megütötte a guta. Másikat akarunk kérni.

— Milyet?

— Okosabbat, mint az előbbi.

— Hm... nehéz lesz. Tudjátok miért?

Mindenki Kanavász Arthura figyelt, aki behunyta a szemét és így olvasta le az esze faláról:

— A mostani politikai viszonyok züllöttsége a parlament széthúzó erőinek a differenciáiban keresendő.

— Ugy van! — csaptak az asztalra azok, akik nem értették.

Aztán beszélt Arthur még nagyon sokat. Elmondta, hogy mi kell a butyko-megyesi kerületnek: vizszabályozás állami költségen, új gimnázium állami szubvencióval, pénzügyi igazgatóság, királyi tábla és negyedik egyetem.

— Ha én ráérnék — mondta — én szívesen elvállalnám.

— Hát nem érsz rá?

— Nem, sok dolgom van. Tudjátok a pénzem akarom jól elhelyezni.

Van pénz?

— Az örökségem még meg van — hazudott a becsületes Kanavász Arthur, aki életében tán most hazudott először, de nem utóljára.

A kortések félrehúzták.

— Tudod mit, fektesd a madátumodba. Megválasztunk érte. Adsz róla váltót.

Kanavász sokáig gondolkodott.

— Helyes nesztek a váltó. Választás után kifizetem.

Ugy is lön. Kanavász Arthurt csakugyan megválasztották. Hanem a váltóval baj van, mert Kanavász Arthur a politikai pályára lépve, nem akart következetlen lenni az elveivel, hogy olyan dolgot is beváltson, amit ígért.

—

OSZTÁLYOK ÉS MIZALMIFÉRFIAK FIGYELMÉBE.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség 1908 december 13-án, vasárnap délután a Népakarat szerkesztőségében

BIZALMIFÉRFI ÉRTEKEZLETET tart.

Tekintettel arra, hogy nagyon fontos szövetségi ügyek kerülnek tárgyalás alá, fölkérjük különösen a közelfekvő osztályokat, hogy bizalmiférfiukat szigorúan utasítsák az értekezleten való feltétlen megjelenésre.

Ugyszintén fölkérjük szövetségünk minden osztályát, hogy esetleges indítványait minél előbb küldjék be a központi titkársághoz.

Elvtársi üdvözléssel

a Központi vezetőség.

JÓLÉT MINDENÜTT.

Sibanó Mihály, New York 500,000 munkanélkülieinek egyike, megünvén a hosszantartó nyomort, elvágta torkát s a Bellevue kórház orvosainak véleménye szerint rövid idő múlva el fog jutni ama boldog tartományba, a hol nincsen nyomor: a Potters Fieldre, az ismeretlenek temetőjébe.

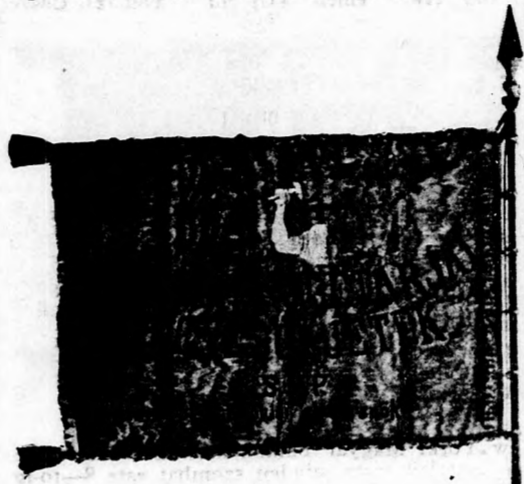
New York kapitalista újságjai telve vannak a „visszatérő jólét” híreivel. „Pittsburgban emelkednek a munkabérek”, „A gyárak nagy rendelkezéseket kaptak Pittsburgban és vidéken” — írják a new-yorki lapok. A new-yorki „jó-lét”-ről természetesen hallgatnak. Pittsburg és vidéke kapitalista lapjai meg ugyanazon időben arról írnak, micsoda jólét ütött be New Yorkba, de hallgatnak a pittsburgi jólétről. S az újságok híreire, New Yorkból Pittsburgba Pittsburgból New Yorkba vándorolt munkások ámulva látják, hogy nagyobb nyomorba jutottak mint voltak valaha s kapualjakban meghúzódva töprenkednek azon, miért jutott a vadállatnál is keservebb sors nekik.

Fel a versenyre!

A st. louis-i elvtársnők komoly munkára, dicső küzdelemre hívnak fel beneteket!

Versenyre hívják fel szövetségünk összes osztályait, amely versenyben győztes osztálynak egy gyönyörű himzett, értékes vörös selyem zászlót adnak jutalmul.

St. Louis-i elvtársaink célja a versenynyel az, hogy minél több olvasót szerezzenek a Népakarat-nak s ez által minél több harcost

állítsanak a csatasorba, küzdeni a munkásszoty felszabadításáért, a szocializmusért.

A zászlót szövetségünk azon osztálya kapja meg, amely osztály

1908 december 31-ig legtöbb féléves új előfizetőt szerez a Népakarat részére.

A zászlón kívül, — amelyet csakis osztály nyerhet meg, — a legtöbb előfizetőt gyűjtő elvtársak között a következő díjak osztatnak ki:

Első díj: Egy ékszer- és pipere doboz. Második és harmadik díj: Egy gallér, kézelő és piperedoboz.

Negyedik díj: Egy díszes üvegváza.

Felhívjuk elvtársainkat és elvtársainkat, hogy szocialistákhoz méltóan vegyék ki részüket a Népakaratért folyó küzdelemből.

Ne legyen egyetlen egy tagja sem szövetségünknek, ki a küzdelem után el ne mondhatná, hogy teljes mértékben megfelelt azon kötelességének, amelyet elve, meggyőződése reá rótt.

Elvtársak! Elvtársnők!

A klerikális népbütitők, a hazafiságból élősködők fekete seregének cudar munkája, amelylyel népiünk megrottására, amerikai magyar munkástevéreink agyának megnyomorítására törekcsenek, sarkaljon benneteket tette, küzdelemre!

Fordítsátok minden erőteket, minden szabad időteket a Népakarat terjesztésére, hogy az minél szélesebb területekre szórhassa a tudás sugarát, minél több munkás szívében élesse lángra a szolidaritás tüzet és fokozza a harci készséget megdönteni a mai romlott társadalmi rendet, amely a dolgozó milliók nyomorára van építve.

Fel a versenyre a zászlóért, a Népakaratért, a szocializmusért!

VI. OSZTÁLY HAVI JELENTÉSE.

Bevétel \$2.63, kiadás \$3.10, kiadási többlet 47 cent. A Népakaratnak van 45 előfizetője, ezek közül 18 hátralékban van, három pedig új féléves előfizető. Tartottunk egy kedélyes estélyt, mely egy anyagilag, mint erkölcsileg jól sikerült. A kedélyes estélyen felülfizettek: Mészöly F. az osztály pénztára javára \$1.00-t. Kónya Mariska a Népakarat javára 50c.-et. Az estélyen \$11.78c. tiszta hasznunk volt.

A munkaviszonyok egyáltalán nem igazolják a prosperitást. Ha egy-két embert föl is vesznek valamely gyárban, az csak ugyanannyinak, vagy több munkásnak elbocsátását jelenti. A lapok ugyan hirdetik a fölvételeket, de a gyárak előtt ácsorgó éhes munkások, fájdalom nem tapasztalhatják, mert a fölvetel csak a lapokban van, de a gyárakban nincs. Négy új tagot is szereztünk és bizunk erőnkben, hogy szorgos munkálkodással egy egészséges szervezetet fogunk építeni e viszályoktól halálra sebzett osztályból.

Szöke J., titkár.

Vettük a következő sorokat: A „Népakarat” Szerkesztőségének.

New York.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Legyen szíves b. lapjában helyet adni e néhány sornak. A philadelphiai „Önállás”-ban megjelent a Műkedvelő Egyesülről egy kritika, mely arculásapása az igazságnak. Mivel a Népakarat ismert lap a városban, ez uton szeretnék néhány szót fűzni e kritikához.

Az Önállás, ahányszor csak megemlékezett rólunk, édig dicsért bennünket. A legutóbbi számában pedig a leggyalázatosabban leford. Mivel mi nem változtunk, az Önállás magartatása okának kellett megváltozni.

Az ok érthető. Az Önállás először azt hitte, hogy hasznos fog belőlünk huzni — ezért dicsért. Aztán látta, hogy nem leszünk fejlődés-tenhene — ezért gyaláz. Lám, ilyen a csuhás lap.

Aki nem hiszi, meggyőződhet erről. Valamennyiünket legyaláz, csak elnökünket dicséretile, bár elnökünk nem reflektál az ő dicséretére. Ez egyszerűen azért van, mert a műkedvelő elnökének hirdetése van az Önállásban, tehát őt nem merse legyalázni. Hát nem látszik itt ki a lólab?

Csak ennyit akartam megírni. Tudva, hogy önk nem zárkóznak el attól, hogy igazságot szolgáltsanak annak, kit igazságtalanság ér, kérem önöket e pár sor közlésére.

Phila. nov. 18.

Tisztelettel
Egy műkedvelő tag.

EGYLETI HIREK.

Az első osztályban, f. hó 28-án, szombaton este pontban 8 órakor folytatódik a 21-én félbeszakított vita.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. II. osztálya elhatározta, hogy helyiségében (404 E. 64th St. I. emelet) a tél folyamán tanfolyamot rendez az angolnyelv elsajáttására és a szocializmus népszerű ismertetésére.

Felhívjuk a new yorki magyar elvtársakat is munkátszárakat, használják fel ez alkalmat tudásuk bővítésére és jelentkezzenek e hó 28-ig Fischer S.-nál, 516 E. 6th St. alatt, hol bővebb felvilágosítást nyernek.

FIGYELEM.

A Milwaukee Szoc. Munkás szervezett szabad olvasó termet tart fen. a mely minden nap látogatható. Továbbá minden szombat este vita és felolvasás tartatik. Kérjük a Milwaukee-i magyar munkásság támogatását. A szervezett helyiség 3-ik és Prairie St. sarok 7-ik szám szoba.

MULATSÁGOK.

A New Yorki Magyar Famunkások Szak-egylete 1908 november 28-án, szombaton este a Rákóczi Hall összes szobáiban (197 E. 4th St.) szinelődással egybekötött táncmulatságot rendez. Szinre kerül a

VIRÁGFAKADÁS

egy felvonásos vígjáték.

Belépti-díj ruhattárral együtt 20c. Kezdeteste 8 órakor.

A tiszta jövedelemnek fele a budapesti ki-zárt asztalosok javára fordittatik.

A philadelphiai Egyesült Magyar Munkás Egyletek Herceg Ferencnek drámáját, az OCSKAY BRIGADEROS-t

folyó év november hó 25-ik napján, a Mercantile Hall-ban (N. Franklin St. 849. szám alatt.) fogják színre hozni. A szindarabnak jól sikerült előadását már előre is jelezük, mivel a rendezést Ujlaky Miklós az ő régi kipróbált szakavatottságával végzi.

Az E. M. M. E. rendezősége.

Előleges jelentés.

A Milwaukee-i Szoc. Munkás Önképző és Dalkör 1908 Decz. 6-án a Freigemeinde (4 St. 262. sz.) Hallban nagyszabású évzáró mulatságot rendez a Népakarat javára, mely alkalommal színre kerül A Doktor Ur Molnár Ferencz három felvonásos kacagtató behozata.

Kezdeteste d. u. 3 órakor. Belépti díj 15c.

REGÉNY.

RASZKOLNYIKOV

(BÜN ÉS BÜNHÖDÉS.)

Irta: DOSZTOJEVSKIJ M. TÓDOR.

Első rész.

(Folytatás)

— “Bolondság! — mondá

reménykedve, — nincs is miért töprengeni. Tisztán fizikai zavar. Egy pohár sör, egy darabka kétszersült. — S ime: egy pillanat alatt megerősödik az elme, világos lesz a gondolat, erős az ítélet. Pihai! mily semmisségek!...” S eltekintve ettől a megvető leközpéltől, már derülten nézet szét, mintha észrevétlenül megszabadult volna valami rettenetes teherrel s barátságosan nézte végig a jelenvalókat. Hanem még e pillanatban is olyan távoli előérzete volt, hogy a jó iránti eme felbuzdulása is megint csak valami beteges érzés volt.

A korcsmbában ez időben kevesen voltak. Azon a két részegen kívül, akik a lépcsőn eslestek, mindjárt kiment egy egész halászból álló társaság, számszerint öt ember, vivén magukkal egy leányt és egy harmonikát. Távozásuk után csend állt be s hűressé lett a korcsma. Mindössze csak a következők maradtak ott: egy söröző, kissé részeg, városi polgárnak látszó ember, ennek a barátja, egy kövér, testes, szürke szakú ember, felső kabátban — ez már nagyon részeg volt, el-eladudt az asztalon s néha, hirtelen, mintha féltbredne, ujjával dobolni kezdett, kezét előre tartotta, teste felső részét, anélkül, hogy az asztal mellől fölkelten volna, kiegyenesítette, aztán valami értelmentlen nótát danolt, nagyon erőlködve, hogy az egyes sorok eszébe jussanak, mint pl.:

“Egész évben felelteségem babusgattam, Egész évben feleségem ha-a-busgattam.”

Vagy megint, mikor hirtelen fölébredt: “Podjacszeszki utcán jártam, A régimre rátaláltam...”

És senki sem osztozott vele az ő boldogságában; hallgatag pajtása meg éppen ellenséges és gyanakodó szemmel nézte ezeket a kifekadásokat. Ezeket kívül még egy ember volt ott, aki látszólag valami nyugalmazott hivatalnok lehetett. Ez magában ült ivó-edénye mellett, néha egyet kortyintva és körültekintve. Ezen is mintha valami izgatottság látszott volna.

II.

Raszkolnyikov nem volt szokva az emberekhez s mint már említettük, minden társaságot került, kivált az utóbbi időkben. De most egyszerre mintha vonzotta volna őt valami az emberekhez. Mintha valami új dolog történének vele s azzal együtt mintha szomjazta volna az emberek társaságát. Ugy kifáradt már egy egész hónap alatt állandó töprengésében és sötét készülődésében, hogy szeretett volna már, habár csak egy pillanatra is, más világban megpihenni, legyen az a világ bármilyen. — S nem nézve a helyiség piszkos voltára, örömet időzött a korcsmbában.

A helyiség gazdája a másik szobában volt, de gyakran bejött az ivóba, lépcsőökön jöve le valahonnan, amiért is mindannyiszor legelőbb nyalka, fénymázos, vörös szegűs csizmái voltak láthatók. Alsó ing volt rajta és egy ropant piszkos, fekete atlaszmelény; nyakkendőt nem viselt és egész arra olyan volt, mintha jól meg lett volna kenve zsírral, mint a vas zár. A karmentő mögött körülbelül egy tizenégyéves fiu járkált és fiatalabb volt egy másik fiúnál, aki kiszolgált, ha valamit kértek. Volt ott kapható ugorka, barna kétszersült és apróra vagdalt hal, — mindez pedig nagyon rossz illattal terjesztett. A levegő nyomott volt annyira, hogy az ottmaradás lehetetlennek látszott s minden annyira át volt hatva szeszgőzzel, hogy magától ettől a levegőtől öt perc alatt bárki is megrészegülhetett.

Vannak olyan találkozások, kivált ellőttünk egészen ismeretlen emberekkel, amelyek első pillanatra érdekelnek bennüket, egész hirtelenséggel, váratlanul, mielőtt még szót váltottunk volna. Eppen ilyen benyomást gyakorolt Raszkolnyikovra az a vendég, aki nem messzire ült tőle s aki nyugalmazott hivatalnoknak látszott. A fiatal embernek később gyakran eszébe jutott az első benyomás és bizonyos előérzettel tulajdonított annak. Szokatlanul átnézegett a hivatalnokra, már csak azért is, mert az is makacsul nézett ő rá s valószínű volt, hogy az nagyon szeretne beszélgetésbe eredni. A többiekre, akik az ivóban voltak, magát a vendéget sem véve ki, a hivatalnok megszokottan, sőt unalommal tekintgetett, egyáltalán bizonyos fensőbbéggel is, mint alsóbb rendű és rangú emberekre, akikkel ő neki nem érdemes szóba állni. Ez egy körülbelül ötvenéves, közep termetű, testes, szürkölő ember, amellet szívesen kikapozodott fejű hajbu volt; a folytonos ivástól arcra megpuffadt, sárga, sötét zölde volt, szempillái dagadtak, amelyek alul apró, vörösbe forgó szemek hunyorogtak ki. Valami különös volt rajta, tekintetében mintha valami diadalmos öröm látszott volna, — gondolat és szellem mutatkozott szemében, — de ugyanabban az időben, mintha bárgyuság is. Őcska, nagyon megviselt fekete frakk volt rajta, rongyos gombokkal. Ezek közül még csak egy tartotta magát valahogy, ezt az egyet be is gombolta, lát-hatólag eleget akarván tenni a tisztesség követelményeinek.

(Folytatjuk.)

REGIETI KAI AUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet gyűlése 431 E. 6th St. (Oravetz-féle "Árpád Hall") első emeleti gyűléstermében. Üzleti ülését tartja minden hétfő szombatián. Minden szombat este 8 óra vagy felolvasás. Titkár Basky Ferenc, 516 E. 6th St. c. o. "Népakarat", kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet II. oszt. helysége 404 E. 6th St. I. em. Minden szombat este 8 óra vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

III. osztály. Brooklyn Magyar Szoc. köré 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyiségében) van. Titkár Karl Stefanko, 35 Shore St. hová minden levél intézendő. Képzőgyűléseit tartja minden hétfő és vasárnap délután 2 órakor, üzleti gyűlés minden harmadik szombaton este 8 órakor.

IV. osztály. Newarki Szoc. Munk. Szerv. Üzleti ülését tartja minden hétfő szombatián és a többi szombaton vita vagy felolvasás 20 West St., Plavetzky szalon helyiségében. Titkár Szóke József 298 Camden St.

VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hétfő és második és minden hétfő negyedik vasárnapján délelőtt 9 órakor 13 Bakusz Street, Buck elvtársnál. Titkár Buck J. 13 Bakusz St.

VIII. osztály. Pittsburg és környéke Szoc. Munk. Szerv. Minden hétfő 2-ik vasárnapján tartja helyi gyűléseit és minden szerdán este 8 óráig színes felolvasás tartásának helyiségében, 210 Electric Ave. Titkár Majkut F. Levelező titkár A. Weisz, 610 Sycamore St., E. Pittsburg, Pa. A szervezetet érdeklő levelek ide címezendők.

IX. osztály. McKeesport Magyar Szoc. Munkás Szerv. magánhelyisége 149 2nd St. Üzleti gyűlése minden hétfő és vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap este 8 órakor. Levelező titkár M. Braun 401 Jerome Street, kihez a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

X. osztály. San Franciscoi Szoc. Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hétfő szombatián, a többiekben vita vagy felolvasás. A szervezet helyisége 883 McAllister St. Titkár Stern M., 3209 Scott St. Szervezetünket érdeklő leveleket kérném ide címezni.

XI. osztály. Clevelandi Magyar Szoc. Munk. Szerv. (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party.) Titkár Erben J., 2810 Detroit Ave. Minden a szervezetet érdeklő levelek ide küldendők. Gyűléseit tartja minden hétfő délelőtt, 1049 W. 25th St. magán.

XII. oszt. Millersburg, Wis. Szoc. Munkás Szerv. Titkár H. Mayer József, 512 1/2 Reservoir Ave. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnap délután, Lipps Building, cor. 3rd and Prairie St.

XIII. oszt. Phila. F. titk. Tudor J., 461 Myrtle Street, hová minden a szervezetet érdeklő levelek címezendők. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. u. 3 órakor, 800 Parrish St. (magán-helyiség.) Minden szombat este felolvasás vagy vitastély.

XIV. osztály. Buffaloi Szoc. Munkás Szervezet. Levelező titkár J. Konecsk, 36 Hoffman Pl. hová a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Gyűlések, felolvasások és vitastélyek minden csütörtök este magánhelyiségében 1905 Niagara St.

XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önképző Egylet. Egyleti magánhelyisége 1717 South Broadway. Nyitva minden este. Üzleti ülését tartja minden negyedik csütörtök este 8 órakor. Az első és második csütörtökön retorikai előadás a többi csütörtökön vita vagy felolvasás. Titkár M. Spitzer, 1439 So. 3rd Street.

XVI. osztály. Dalárdai tartja minden vasárnap d. e. 10-12 óráig. Titkár Reisch J., 2018 So. 11th St.

XVII. osztály. Baltimorei Locuspointi Soc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden harmadik, havi ülését pedig minden első vasárnapján a hónapnak, délelőtt 10-12 óráig. Titkár Ch. Varró, 14 N. Curly St.

XVIII. oszt. St. Louisi north sidei Szoc. Munkás Szervezet. Üzleti ülését tartja minden hétfő harmadik szombatián este 8 órakor, retorikai tanóra minden kedd este 8 órakor magánhelyiségében, 2112 N. 14th St. Titkár Lány J., 2401 N. 9th St., hová minden az osztályt érdeklő levelek címezendők.

XVIII. oszt. Springfield Ill. Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja 2019 N. 16th St. Titkár Gy. Németh András, kihez minden a szervezetet érdeklő levél címezendő.

XIX. osztály. Chicagói Szoc. Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Magánhelyisége 608 Fulton St. Üzleti ülését tartja minden hétfő és vasárnapján u. 10 óráig szombat este vita vagy felolvasás. A szervezetet érdeklő leveleket C. Berki, 571 Park Avenue, levelezőhöz intézendők.

A dalárda dalorait tartja minden vasárnap d. e. 9-12 óráig a Fulton St. 608 sz. alatt levő helyiségben.

XX. oszt. Cincinnati-i Szocialista Munk. Szerv. Az üzleti gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján d. e. 9 órakor. Minden vasárnap d. e. 9 óra vita vagy felolvasás 1431 Wallnut St. alatt. Titkár P. Pihlinger, 48 W. M. Micklen St.

XXI. osztály. Akron, O. Lev. titkár Huszer F. 107 So. Main St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXII. osztály. Chicago. (Burnside.) Titkár J. Rozsa 9330 Cottage Grove Ave., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők.

XXIII. osztály. New Brunswick-i Szoc. Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hétfő 2-ik vasárnapján magánhelyiségében, 46 Sommerset St. Titkár G. Zolnay, 46 Sommerset St.

XXIV. oszt. Erie, Pa. Titkár Waid B., 1220 W. 18th Street, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXV. oszt. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titk. Fleischer S., 911 Broadway, Oakland Cal. Üzleti ülését tartja minden hétfő 3-ik vasárnapján d. u. 2 és fél órakor. Minden hétfő és vasárnapján vita vagy felolvasás tartatik 337 12th St. (Castle Hall), Oakland, Cal.

XXVII. oszt. Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szerv. Levelező és pénzügyi titkár Iszák S., 625 Fairholm Avenue, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Minden hétfő 3-ik vasárnapján d. e. 10 órakor havi- és minden 1-5-ös vasárnap d. u. vita, felolvasás és szántán tanítás 2907 Adams St.

XXVIII. osztály. Chicagói Szoc. Munk. Szerv. 2-ik oszt. Titkár L. Ritzinger, 3441 So. Halstead St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXIX. oszt. Newark O. Szoc. Munkás Szerv. Üzleti ülését tartja minden hétfő 2-ik vasárnapján, 380 Baltimore St. alatti magánhelyiségében. Lev. titkár Turuc P., cor. Cedar and Washington St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző kör. Titkár Jergasits János, 200 So. High St. kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXXI. oszt. Bridgeport, Conn. Lev. titkár L. Sido, 53 Cherry St. Minden szombaton este képző gyűlés. A rendes havi üzleti ülését tartja minden hétfő és vasárnapján, d. u. fél 3 órakor magán-helyiségében, 257 Howard Ave.

XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munk. Szervezet. Gyűléseit tartja minden hónap első csütörtök este 8 óráig, 70th St., saját helyiségében. A többi csütörtök este vita vagy felolvasás. Titkár Cucker M., 2553 E. 35th St., door 11, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

AZI W. W. MAGYAR LOCAL JAI. "Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet". (Inndustr. Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnap délelőtt, a Szoc. Munk. Szerv. helyiségében, 516 E. 6th St. Levél cím L. Lefkowitz, 516 E. 6th St. (Népakarat nyomda.)

A Chicago Ladies Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik keddjén este 7 órakor, 8-10 Clark St.

A Philadelphiai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian-Mixed Local No. 104, I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St. Pénzügyi titkár J. Schaefer, 420 Green St., kihez minden a szervezetet érdeklő levél intézendő.

I. W. W. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas- és Fém munkások Csoportjának helyisége) 20 West St. Plavetzky-szálloda. Hivatalos óráit tartja minden szombat este 8-10 óráig. Beirattási díj 30c. Havijárulék 25c. Felhívjuk magyar munkatársainkat a beirattozásra.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

Ügykezelőség és székhely: E. Pittsburg, Pa. Gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. e. fél kilenc óráig. Az összes levelek S. Marossy, 405 Arlington Ave., Mt. Oliver, Pittsburg, Pa. küldendők. A központi titkárral hivatalos ügyekben beszélni lehet minden hétfőn este 8-tól fél 10-ig.

Az intéző bizottság 210 Electric Ave., E. Pittsburg, Pa. tartja rendes ülését.

Intéző bizottsági elnöke: Gross Henry, P. O. B. 39. E. Pittsburg, Pa. Alelnök: St. Stumpef János. E. Pittsburg, Pa. P. u. és lev. titkár S. Marossy, 405 Arlington Ave., Mt. Oliver, Pittsburg, Pa. Pénztárnok Gyékcs Henrik, 803 East St., North Side, Pittsburg, Pa. Jegyző Székely Imre, 242 P. O. B. East Pittsburg, Pa. Számvizsgálók Gross L., Weisz Márton, P. O. B. 385 E. Pittsburg, Pa. Ellenőrök Glück Frigyes, Viszlai Béla. Szervező Kmotrik Sámuel 805 East St., North Side, Pittsburg, Pa.

Bridgeporti Bets. Szoc. ügykezelőség, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A helyelő tagok felvételét kaphatnak Róna D. ügykezelőnél, 136 Boyden St., Newark, N. J.

Osztályok: I. osztály. New York. Elnök Herczeg Lajos, P. u. és lev. titkár Fischer Samu, 201 Avenue B. Ideiglenes pénztárnok: Hallama J. Hivatalos orvos dr. E. Lowenbein 297 E. 10th St. Telephone 1255 Orchard. Üzleti ülését tartja minden hétfő és második péntek este képző gyűléseit minden hétfő 4-ik szombat este helyiségében 404 E. 6th St. (Hunyadi Hall).

II. oszt. Cleveland, O. Elnök Németh L. P. titkár Bors János, 3536 W. 66th St. Pénztárnok Szemenyei Imre, 3711 W. Lorain Ave. Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt. Hivatalos orvos Dr. Franciszi, 3242 Lorain Ave.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. Titkár J. Kucsma 275 Neilson Street. Pénztárnok Walljus József, 46 Somerset St. Gyűléseit tartja minden hétfő negyedik vasárnapján, 46 Somerset St. alatt.

IV. osztály. Hartford, Conn. P. u. és lev. titkár Schultze M., 52 Grand St. hová az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Kaszgy Gy., 46 York St. Üzleti ülését tartja minden hétfő 3-ik csütörtökön este 8 órakor, felolvasásokat tart minden hétfő és vasárnap délutánján.

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Gallé B. P. u. és lev. titkár Csontos János 230 Clark Place. Pénztárnok Horváth M., 145 Inslie Pl. Orvos dr. Stein Emil, 155 2nd St. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik kedd estején.

VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Pénztárnok Vers József, lakik 2266 Jefferson Ave., u. u. és lev. titkár Simonfy Sándor, 8 Vanderbilt Ave. Gyűléseit tartja minden harmadik vasárnap délután 2 óráig az Asvay-féle helyiségben.

VII. osztály. Lynn, Mass. P. u. és lev. titkár Dobrovics András, P. O. Box 35.

VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Kiss J. Pénztárnok Rettig Károly, lakik 47 Mercer St. Pénzügyi és lev. titkár Adler Lajos, 244 Bergen St. Szervező Edison L., 74 So. Orange Ave. Gyűléseit tartja minden hétfő harmadik csütörtökön 20 West St. alatt. Hivatalos orvos Dr. M. Bruck 351 Washington St. Rendelő órák délelőtt 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 6-8-ig. Minden havi gyűlés előtt való keddén tisztviselő gyűlés.

IX. osztály. Buffalo, N. Y. Elnök Singer J. Pénztáros Vámosy M., 174 Austin St. Lev. és p. u. titkár Popovics 394 Tonawanda St. hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Gyűléseit tartja minden hétfő harmadik vasárnapján 174 Austin St. Hivatalos orvos dr. Hoffmayer, 150 East St.

X. osztály. Erie, Pa. Titkár Lovas István, 721 W. 2nd St., ahova mindennemű az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pént. Tóháti B., 548 W. 19th St. Orvos Dr. Ackermann, lakik 9-11 W. St. Telephone Mutual V.L.447. Gyűléseiket érkezik 831 W. 2nd St. Gyűléseit tartja minden hétfő és 3-ik szombatián este.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szoknya András. Pénztárnok Végeszer János, P. u. és lev. titkár Paulik Lajos, lakik 239 Valley St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik pénteken, este 8 órakor, 101 Nassau St.

XIII. oszt. Chicago, Ill. P. u. és lev. titkár L. Szabó, 406 N. Robey Street, hová minden a beteg-sz. gyűlést érdeklő levelek intézendők. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik vasárnapján d. e. 10 órakor, 608 Fulton St.

XIV. oszt. Schenectady. Titkár L. Tóth, 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frantwan 207 Sunseot St. Gyűléseit tartja minden hétfő harmadik csütörtökön este 6 óra L. tagtárs lakásán, 109 7th Ave.

XV. osztály. East Pittsburg, Pa. Elnök S. Weisz P. u. és lev. titkár M. Weisz, P. O. B. 385, East Pittsburg, Pénztárnok J. Braun, Box 101 E. Pittsburg, Pa. Orvos dr. Crandell, Braddock Ave., Turtle Creek, Pa. Gyűléseit tartja minden hétfő 4-ik vasárnap délelőtti órákban 210 Electric Ave.

XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök Bozsits M. Pénztárnok Kiss György (lakik 162 Miller St.) Titkár Lahman István 181 So. 11th St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos S. S. Kohn 208 Souldard St. Rendelő délelőtt 10-12-ig d. u. 4-től 8-ig Telephone Kinloch Center 9290-12 Bell Sidney 2215. Gyűlések minden hétfő 3-ik vasárnap délután 2 órakor 1717 South Broadway.

XVII. oszt. Philadelphia. Elnök Ternay F. Pénztárnok Papp Sándor, 418 E. 4th St., p. u. titkár Koppány Gy., 326 Culvert St., lev. titkár Földi L., 711 Fairmond Ave. Hivatalos orv. Dr. Steiner S. 851 N. 5th St. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik vasárnapján, délután 2 órakor 800 Parrish St. (magán-helyiség.)

XVIII. osztály. Hoboken, N. J. Elnök Odor József. Titkár Klein Béla, lakik 91 Grand St., pénztárnok Lax Izidor, 456 Newark St. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik szombat este, képző gyűléseit minden hétfő és vasárnap estején helyiségben 132 Madison St.

XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Pollák B., p. u. és lev. titkár Wacht B., 188 4th Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Bujáki János, lakik: 14 Grand Street, Garfield, N. J. Hivatalos orvos Dr. Haiteger Kálmán. Gyűléseit tartja minden hétfő 2-ik vasárnapján d. u. 4 órakor 2nd Ave., Molitorisz-Hallban.

XX. oszt. Bridgeport, Conn. Elnök Naményi Sándor. Levelező titkár Horváth Pál, 209 Pine St. Pénztárnok Bajko István, 174 Pine St. Rendes gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik vasárnapján d. u. 3 órakor 257 Howard Ave.

XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orszó István, 1372 Alameda St. Pénztárnok Dobsonka F., 1363 Minna St. Gyűléseit tartja minden hétfő és harmadik szerdáján este 8 órakor 883 McAllister St., az S. L. P. helyiségében.

XXII. oszt. Manayunk, Pa. Elnök Janicsék J., p. u. és lev. titkár Csillag J., 131 Levering St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek címezendők. Pénztárnok J. Pintér, 4726 Aldon Ave. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik vasárnapján d. u. 2 órakor a pénztárnok lakásán.

XXIII. oszt. Allegheny, Pa. Elnök Déman J. Titkár Caj A., 1519 Warner Street., Allegheny Gyűléseit tartja minden hónap harmadik csütörtökön este 8 órakor 803 East St. magánhelyiségében.

XXIV. oszt. Berwick, Pa. Elnök: Hoffenberg J., p. és lev. titkár Kömives J., 1210 2nd Ave., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXV. osztály. Franklin Furnace, N. J. Titkár A. Kiss, P. O. B. 339. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, pénzt. Botos Antal, 330 Washington St. I. és p. titkár Bauer J., 350 Schuler St. kil. z az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűlések minden hétfő 3-ik vasárnapján tartatnak 389 Batimore St alatti magán-helyiségben.

XXVII. oszt. Columbus, O. Titkár Williger József, 219 E. Main St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXVIII. oszt. Peoria, Ill. Elnök és pénztárnok Takács István, lakik 625 Fighthouse St. Titkár Iszák Sándor, lakik 625 Fairholm Ave. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik vasárnapján, d. e. 10-12 óráig, 2907 St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXIX. oszt. Newark, N. J. Elnök Wagner József, 476 Mulberry St., titkár Wagner J. 215 Norfolk St. pénztárnok Bella M., 108 Albert Ave.

XXX. osztály. Irwin, Pa. Elnök Miller E. Pénztárnok Gy. Domonkos, P. u. és lev. titkár Jancsár J., Box 409. Gyűléseit tartja minden hétfő 4-ik vasárnapján, d. u. 3 órakor Kuzma János üzlethelyiségében, 100 Main St.

XXXI. oszt. Mc Keesport, Pa. Elnök Gacsári B. Pénzügyi és levelező titkár Genesy József, 145 2nd Ave., kihez minden az osztályt érdeklő levelek címezendők. Pénztárnok Szarvas Pál, 143 2nd Ave. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik vasárnapján d. e. 10 óráig 149 2nd St.

XXXII. osztály. Brooklyn N. Y. Elnök Havasy J. Levelező titkár Mandula S., 258 Heyward St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek címezendők. Pénztárnok Ondik H., 16 Utica Ave. Gyűléseit tartja minden hétfő harmadik kedd este 7 és fél órakor Boerum St. s. szám alatt. Bridgeporti ügykezelő Ondik A., 1341 Flushing Ave.

XXXIII. osztály. Pittsburg, Pa. Elnök Tóth A. Titkár Szakács A., 53 Acorn St., hová minden az osztályt érdeklő levelek címezendők. Pénztárnok Timko András. Szervező Paulovics J. Gyűléseit tartja minden 4-ik vasárnapján d. u. 2 órakor 53 Acorn St., az elnök lakásán.

Szövetségünk, valamint a Munkás Betegsegélyzőtől teljesen különálló egyesület: A Magyarajku Bádgeszek és Szerelők Szakegylete, 1567 2nd Ave., I. emelet (Uj világ kávéház). Összejevetel minden keddén este 8-10 óráig és vasárnap délelőtt 9-12-ig. I. Elnök Fazekas Lajos, II. elnök Altmann Vilmos, I. p. u. titkár, Puchner László, 302 E. 84th St., New York, II. p. u. titk. Banczik J., I. jegyző Stark Károly, II. jegyző Willinger Ede. Ellenőrök: Weisz A., Gluck H., Klein K. I. könyvtárnok Schwarcz S., II. könyvtárnok Markovits J. Teremőr és lapkezelő Schwarcz I.

Az Amerikai Magyar Vas- és Fém munkások Szakegylete, 240 80th St., Max Schultz Hall. Összejevetel minden vasárnap délelőtt 10-12-ig és péntek este 8-tól 9-ig és fél óráig. Elnök Schöflg J., II. ad elnökök Sörg J. és Herr J., jegyző Kovács B., pénztárnok Niederlaender H., Lev. és p. u. titkár Láng D., 224 E. 67th St. c. o. Szótó, ellenőrök Grusz A. és Novák A., könyvtárnok Kiss Gy., választmányi tagok Marinyák A., Kaszner K., Eil F.

New Yorki Magyar Famunkások Szakszervezete. Összejevetel tartja minden szombat este 8-10-ig, vasárnap d. e. 9-12-ig 1567 2nd Ave., "Ujvilág" kávéház, első emelet. Elnök Roszlovetzki M., 334 E. 87th St., titkár Mike J., 1567 2nd Ave.

A New Yorki Magyar Munkások Szervezete, 1567 Second Ave., első emelet. Összejevetel tartja minden keddén este 8 órakor és vasárnap délután 3 órakor. Elnök Leichter Aranka, titkár Bambeck Ignáczné, 415-17 E. 71st St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek címezendők.

Newark (N. J.) Petőfi Munkás Dalkör. Elnök: Süss Béla. Titkár: Keserő Pál (147 Court St.) Gyűléseit tartja a Plavetzki-Hallban. (20 West St.)

A Clevelandi Általános Munkás Dalárda, KY 28 Funtig József, jegyző Paszter József 2050 W. 38th St., kihez minden a dalárdát érdeklő levelek címezendők. Gyűléseit tartja minden hétfő harmadik vasárnapján 1949 W. 25th St., S. L. P. helyiségében.

A SPRINGFIELDI, ILL. ÉS KÖRNYÉKI MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET. Alapított 1904 április 4-én. Gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. u. 2 órakor a 2010 N. 16th St. magánhelyiségében. Tisztviselők: Elnök ill. Nyilas György, Alelnök Nyilas András, Titkár Szívós János, 613 N. 17th St. kihez az egyletet érdeklő levelek címezendők. Jegyző ifj. Nyilas György. Pénztárnok Németh Ferenc. Pénzügyi bizottsági tagok: Komját Győző és Bányai István. Számvizsgáló bizottsági tagok: Németh András és Ménes András. Helyi betegápoló Náményi Károly, vidéki Batta Mihály, Pótgátok: Rajhárt György és Batta István. Teremőr Kertész János. Temetkezésszervező Bányai István. Bridgeport. Szövets. ügykezelő ill. Nyilas György, 1516 Sangamon Ave., Springfield, Ill.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET. Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztály, Brooklyn. Üzleti ülését tartja minden hétfő 2-ik kedd estején és képzőgyűléseit minden harmadik vasárnap este 8 órakor, 5 Boerum Street. Alelnök Shebál József, 401 E. 10th St., Pénztárnok Barnóczki Mihály, 173 Meserve St., Brooklyn. Hivatalos orvos M. B. Pearlstein, 309 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

Elnokok hajó-jegyeket minden vonalra jutányos árban.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Katolín János FÉNYKÉPESZ 3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BÁRMILY időben reggel 8 óráig este 8-ig rendelésnek KÉSŐB is. A góbbiállítások, gomboképek és képrámák kaphatók. Kis jegyek 28 db 25. Kérem a magyarok pártfogását.

Eladok hajó-jegyeket minden vonalra jutányos árban.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben, 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

I. N. Y. M. Ifjúsági Kör tánciskolája. Á